

Sygn. akt **III AUa 424/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: Marta Sawińska

(del.) Renata Pohl

Protokolant: Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2020 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **R. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę górniczą

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 21 lutego 2019 r. sygn. akt III U 620/18

1. oddała apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz R. S. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Renata Pohl	Dorota Goss-Kokot	Marta Sawińska
-------------	-------------------	----------------

UZASADNIENIE

Decyzją z 17.07.2018r. znak; (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił R. S. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udokumentował co najmniej 25-letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, udowodnił jedynie **okres 8 lat, 10 miesięcy i 9 dni** tych okresów w wymiarze pojedynczym.

Od powyższej decyzji **odwołanie** złożył R. S. domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do emerytury górniczej.

Wyrokiem z 21.02.2019 r. sygn. akt III U 620/18 Sąd Okręgowy w Koninie w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał R. S. prawo do emerytury górniczej, począwszy od ukończenia (...) życia tj. od (...) w

pkt 2 wyroku zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. urodził się (...)

W dniu 09.04.2018 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku oświadczył, że jest członkiem OFE i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w OFE za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu Państwa oraz że pozostaje w zatrudnieniu w (...) S.A. w K..

Do wniosku dołączył świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z 06.04.2018r. wystawione przez (...) S.A. w K. w którym potwierdzono, że wnioskodawca jest zatrudniony w (...) S.A. w K. od 01.07.1989r. do 15.03.1991 r. i od 01.08.1992 r. do nadal i wykonuje przez w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 pkt. 4, ustawy o emeryturach i rentach na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS z 23.12.1994r.

- **od 01.07.1989 r. do 25.09.1989 r.** jako rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale na odkrywce przy wykonywaniu robót montażowych, konserwacyjnych, remontowych, ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle wymienionej w załączniku nr 2 pkt 32,

- **od 01.08.1992r. do 31.12.1994 r.** jako rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale na odkrywce przy wykonywaniu robót montażowych, konserwacyjnych, remontowych; ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle wymienionej w załączniku nr 2 pkt 32,

Okres pracy górniczej określonej w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS z 23.12.1994r.

- **od 01.01.1995r. do 31.12.2006 r.** na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne, hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji i montażu, demontażu tych maszyn i urządzeń zał. 3/III/pkt 7.

Okres pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS z 23.12.1994r.

- **od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r.** na stanowisku specjalisty według specjalności elektrycznej,

- **od 01.08.2012 r. do nadal** na stanowisku starszego inspektora według specjalności elektrycznej,

- **od 01.03.2018 r. do nadal** na stanowisku główny specjalista o specjalności elektrycznej.

Wnioskodawca do tego świadectwa pracy górniczej przedłożył wykaz dni przepracowanych na odkrywce, wykazy dniówek za lata 1995 – 2006 prowadzone na bieżąco oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (...)

Pismem z 30.04.2018 r. organ rentowy zwrócił się do (...) S.A. w K. w K. o nadesłanie dokumentacji potwierdzającej okres zatrudnienia na stanowiskach wynikających ze świadectwa wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą w okresie od 01.07.1989 r. do 15.03.1991 r. i od 01.08.1992 r. do nadal oraz wyjaśnienie skrótów oddziałów i wskazanie miejsce wykonywania pracy odwołującego w ww. okresie. Ponadto wniósł o nadesłanie angaży, umowy o pracę, zaświadczeń o ukończeniu kursu, uprawnień do obsługi maszyn i innych urządzeń, charakterystyki stanowiska pracy odwołującego za ww. okresy. Ponadto organ rentowy wniósł o wyjaśnienie prawidłowości stanowisk pracy wskazanych w świadectwie wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z 06.04.2018 r.

W odpowiedzi na to wezwanie (...) S.A. w piśmie z 10.05.2018 r. przesłała pozwanemu dokumenty potwierdzające stanowiska pracy odwołującego od 01.07.1989 r. do 25.09.1989 r. i od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r. na stanowisku

elektromontera, samodzielnego elektromontera. Stanowiska te mieszczą się w wykazie stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwa i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą według rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23.12.1994 r. zał. 2 pkt 32. Odwołujący od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. pracował na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne, hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji i montażu, demontażu tych maszyn i urządzeń zał. (...). Na tym stanowisku praca była wykonywana w oddziale (...) S.A. i wykonywał prace elektryczne na wszystkich odkrywkach kopalni, na maszynach układu (...) oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie w zakresie prac przy zabezpieczeniach i pomiarach elektrycznych na ww. obiektach polegające na;

- wykonywaniu sprawdzenia aparatury kontrolno-pomiarowej oraz zabezpieczeniowej na maszynach podstawowych, stacjach przesyłowych, elektroenergetycznych wysokich, średnich niskich napięć na odkrywce,
- sprawdzania i nastawiania zabezpieczeń sieci i urządzeń elektroenergetycznych,
- pomiarów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- wykonywanie napraw aparatury kontrolno-pomiarowej,
- nastawienie sprzęgła przeciążeniowych napędów głównych koparek na odkrywce,
- regulacji i pomiarów styczników wysokonapięciowych.

Oddział (...) później T. Oddział (...), w których pracował odwołujący ujęty był w schemacie organizacyjnym (...) S.A. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy decyzją z 17.07.2018 r. uwzględnił odwołującemu jako pracę górniczą w wymiarze pojedynczym okresy pracy: 01.04.2009 r., od 04.11. 2012r. i do 19.11. 2012 r., do 06.04.2018 r. z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych. Łącznie okres ten wyniósł 8 lat, 10 miesięcy i 9 dni.

Do pracy górniczej nie uwzględniono odwołującemu jako okresów pracy górniczej od 01.07.1989 r. do 25.09.1989r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006r.

Następną zaskarżoną decyzją z 30.08.2018 r. organ rentowy zmienił decyzję z 17.07.2018 r. i odmówił prawa do emerytury górniczej. Uwzględnił odwołującemu jako pracę górniczą w wymiarze pojedynczym okresy pracy: od 01.04.2009 r. do 04.11.2012r. i do 19.11.2012 r., do 06.04.2018 r. z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych. Łącznie okres ten wyniósł 8 lat, 10 miesięcy i 9 dni.

Do pracy górniczej nie uwzględniono odwołującemu jako okresów pracy górniczej od 01.07.1989 r. do 25.09.1989r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. oraz od 01.01.2007r. do 31.03.2009 r.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący został zatrudniony w (...) w K. w dniu 01.07.1989 r. na stanowisku elektromontera urządzeń elektronicznych w oddziale (...), od 01.08.1992 r. do 31.12.2006 r. na oddziale T. na stanowisku elektromontera, samodzielnego elektromontera, od 01.01.2007r. do 31.03.2007 r. na stanowisku starszego specjalisty technicznego oddziału (...) zatwierdzenie przez Urząd (...) na dozór niższy, od 01.04.2007 r. do 31.03.2009 r. starszy specjalista techniczny oddział zabezpieczenia i pomiarów elektrycznych, od 01.04.2009r. do 01.07.2012 r. starszy specjalista (...) i od 01.08.2012 r. starszy specjalista – zatwierdzenie na wyższy dozór ruchu, następnie od 01.01.2017 r. starszy inspektor oddział (...).

W okresie od zatrudnienia w (...) w K. od 01.07.1989 r. do 25.09.1989r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. tj. w okresie nie uwzględnionym przez organ rentowy jako praca górnicza odwołujący był zatrudniony jako elektromonter, samodzielny elektromonter w oddziale (...) i jest to oddział pomiarów i zabezpieczeń pomiarów elektrycznych i jest to jedyny oddział dla wszystkich odkrywek; K., J., D., P.. Praca polegała na oględzinach urządzeń elektrycznych, odczytywaniem parametrów elektrycznych, pomiarów silników elektrycznych i transporterów i innych urządzeń znajdujących się na maszynach podstawowych tj. koparkach

i zwałowarkach. Odwołujący wykonywał również naprawy urządzeń elektrycznych na koparkach, zwałowarkach. Sporadycznie wykonywane również były prace na przenośnikach taśmowych łączących koparkę z ładowarką przegląd silników.

W okresie kiedy odwołujący pracował na stanowisku specjalisty technicznego tj. od 01.01.2007r. do 31.03.2009 r. na oddziale (...) Wydział (...)i do obowiązków odwołującego należał nadzór nad urządzeniami elektrycznymi znajdującymi się w (...) na maszynach podstawowych i innych urządzeniach na odkrywkach. Ponadto kontrolowane były stacje transformatorowe, odczytywanie pomiarów na stacjach rozliczeniowych z (...) i rejestracja poboru mocy i zużywanej energii elektrycznej przez zakład, czuwanie nad prawidłowością działania układów pomiaru energii.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał R. S. prawo do emerytury górniczej począwszy od ukończenia (...) życia tj. od (...) a w pkt 2 wyroku zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd I instancji stwierdził, że odwołujący spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej. Sąd I instancji uznał, że po uwzględnieniu okresu pracy górniczej uznanej przez pozwany organ rentowy - 8 lat 10 miesięcy i 9 dni oraz ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie i uznania przez Sąd jako pracy górniczej pojedynczej pracy odwołującego od 01.07.1989 r. do 25.09.1989r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. na stanowisku elektromontera, samodzielnego elektromontera, od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r. na stanowisku starszego specjalisty technicznego, a zatem okres pracy górniczej odwołującego wyniesie ponad 25 lat (25 lat 5 miesięcy i 5 dni).

W związku z tym, iż odwołujący spełnia wszystkie pozostałe warunki określone w art. 50a ustawy emerytalnej Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje i przyznał R. S. prawo do emerytury górniczej, począwszy od ukończenia (...) roku życia.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że odwołujący R. S. w okresie od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r. wykonywał pracę górniczą, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co miało wpływ na wynik postępowania poprzez przyznanie odwołującemu prawa do emerytury górniczej, pomimo, że utrwalony przez sąd charakter czynności wykonywanych przed odwołującego w spornym okresie nie pozwala na przyjęcie, że była to praca górnicza, o której mowa w przepisie,
2. naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie wyrażonej w tym przepisie zasady swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w tym w szczególności pominięcie przez Sąd zapisów w aktach osobowych, z których wyraźnie wynika, że do obowiązków odwołującego należał szereg czynności o charakterze administracyjnym, które nie mogły być wykonywane na odkrywce, a także zapisów z protokołu powypadkowego, z którego wynika, że odwołujący wykonywał swoje czynności w biurze,
3. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 50a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyznanie odwołującemu prawa do emerytury w sytuacji, gdy nie legitymuje się 25-letnim okresem pracy górniczej,
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 50a ust. 1 w zw. z art. 50c ust.1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych poprzez ich zastosowanie w niniejszej sprawie i przyznanie odwołującemu prawa do emerytury górniczej.

Wskazując ww. zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację odwołujący wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę prawidłowo i starannie, przeprowadzając właściwie postępowanie dowodowe, zaś ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości w świetle zasady wynikającej z art. 233 k.p.c. Sąd I instancji wyczerpująco wyjaśnił w uzasadnieniu kwestie sporne dotyczące przedmiotu zaskarżenia i powołał trafnie obowiązujące w tej mierze przepisy, które prawidłowo zastosował i zinterpretował, nie naruszając zaskarżonym rozstrzygnięciem przepisów procesowych, ani przepisów prawa materialnego. Podzielając w pełni ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny przyjął je za podstawę swego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 382 k.p.c.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący wykazał 25-letni okres pracy górniczej, w tym co najmniej 15 lat pracy o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przypomnieć należy, że organ rentowy decyzją z 17.07.2018 r. uwzględnił odwołującemu okresy zatrudnienia jako okres pracy górniczej w wymiarze pojedynczym: od 01.04.2009 r. do 04.11.2012 r. i od 19.11.2012 r. do 06.04.2018 r. (łącznie okres pracy 8 lat, 10 miesięcy i 9 dni). Nie uwzględnił natomiast jako pracy górniczej okresu od 01.07.1989 r. do 25.09.1989 r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r. oraz od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. oraz okresu od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r., wskazując jednocześnie, że z dokumentów dołączonych przez zakład pracy wynika, iż w tym okresie odwołujący zajmował stanowisko elektromontera urządzeń elektronicznych, elektromontera, samodzielnego elektromontera, a w okresie od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r. stanowisko starszy specjalista techniczny.

Na wstępie należy przytoczyć przepisy prawa materialnego mające zastosowanie w sprawie. W myśl art. 50a ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat (ust. 2).

Zgodnie z treścią art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa. Przepisy art. 50c ust. 1 i ust. 2 wskazanej ustawy precyzują, jakie zatrudnienie uznaje się za pracę górniczą, a jakie za pracę równorzędną z pracą górniczą.

Za pracę górniczą uważa się także w myśl art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zatrudnienie pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów

określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Wykaz stanowisk uprawniających do zaliczenia pracy górniczej - zgodnie z delegacją ustawową - powinien wynikać z rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa. Jednakże ze względu na to, że takie rozporządzenie nie zostało wydane, aktem prawnym obowiązującym w tym zakresie jest zarządzenie Nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z 23.12.1994 r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i węgla brunatnego, na których i zatrudnienie uważa się za pracę górniczą.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że w przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy odwołujący posiada wymagany 25-letni okres pracy górniczej.

Z kolei z analizy treści apelacji wynika, że organ rentowy nie kwestionował okresu zaliczonego przez Sąd I instancji odwołującemu jako pracy górniczej w wymiarze pojedynczym tj. od 01.07.1989 r. do 25.09.1989 r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. kiedy pracował na stanowisku elektromontera oraz samodzielnego elektromontera, **kwestionował natomiast okres zatrudnienia od 01.01.2007r. do 31.12.2009 r.** Organ rentowy kwestionował, aby wnioskodawca w okresie zatrudnienia od 01.01.2007 r. do 31.12.2009 r. wykonywał pracę górniczą, gdyż stanowisko starszego specjalisty technicznego nie figuruje w załączniku nr 3 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z 23.12.1994 r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i kopalniach węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą.

Stanowisko organu rentowego przedstawione w apelacji w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podaje, że nie powinno budzić wątpliwości, że przy ocenie, czy ubezpieczony wykonywał pracę górniczą, nie można skupiać się wyłącznie na nazwie zajmowanego przez niego stanowiska pracy, ale należy badać, jakie czynności wykonywał on w okresie, który poddawany jest badaniu. Tym samym nie ma jednak również decydującego znaczenia dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (wyroki Sądu Najwyższego: z 25.03.1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999/6/213, z 22.03.2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002/22/553).

Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 28.04.2010 r. (I UK 339/09, LEX nr 607444), zasady nabywania prawa do emerytur górniczych odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co wynika z charakteru pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego powodu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury ustawodawca z jednej strony uznał, że do zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (przytoczony art. 50b ustawy), z drugiej natomiast - uznał za pracę na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli uwzględni się, że charakter zatrudnienia na odkrywcę. Z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne, nie może równać się ona z charakterem zatrudnienia pod ziemią. Dlatego też przepisy normujące zasady nabywania prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, przede wszystkim przy uwzględnieniu ich wykładni gramatycznej, zaś dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. W konsekwencji, ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przedstawione powyżej rozważania prowadzą do wniosku, że o uznaniu zatrudnienia jako pracy górniczej, nie przesądza nazwa stanowiska, użyta w wydanym przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy górniczej, odpowiadająca nomenklaturze zawartej w aktach wykonawczych, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami (wyrok Sądu Najwyższego z 12.05.2010 r., I UK 30/10, LEX nr 590314).

Jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji, które Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje (w szczególności z dokumentacji zawartej w aktach osobowych oraz z zeznań odwołującego i świadków), odwołujący w (...) K. w K. pracę rozpoczął od 01.07.1989r. W angażu miał wpisane stanowisko elektronik, a wykonywał pracę elektryczną. Odwołujący pracował w oddziale pomiarów elektrycznych na Oddziale (...), a następnie (...). Oddział mieścił się w dyspozytorni odkrywki J., K.. Praca odwołującego polegała na wykonywaniu pomiarów silników elektrycznych, transporterów i innych urządzeń znajdujących się maszynach koparkach i zwałowarkach. Na maszynie odwołujący wykonywał prace polegające na zabezpieczeniu urządzeń elektrycznych tj. silników, transformatorów pól zasilających szpigiel magnetyczny, koła czerpakowe koparki. Sporadycznie były wykonywane prace na przenośnikach taśmowych łączących koparkę z ładowarką nadkład przenoszony z koparki czy zwałowarki na taśmociąg. Po 2006 r. odwołujący przeszedł na Wydział (...), jest to wydział elektroenergetyki automatyki łączności. Praca odwołującego od 2006 r. polegała na kontroli gospodarki energetycznej, odwołujący sprawdzał stan tych urządzeń na maszynach podstawowych i innych urządzeniach na odkrywkach. Praca była wykonywana na wszystkich odkrywkach. Nadto odwołujący wykonywał prace biurowe polegające na wykonywaniu analizy zużycia energii maszyn. Na pracę w terenie odwołujący przeznacział od 6 do 7 godzin dziennie, natomiast na analizę (tj. ustalenia bilansu zużycia energii w każdym miesiącu) 1 godzinę. ZUS nie zaliczył odwołującemu okresu pracy od 01.01.2007 r. do 31.12.2009 r., zaliczył natomiast do okresów pracy górniczej odwołującemu okres zatrudnienia od 01.04.2009 r. do 04.11.2012 r. i od 19.11.2012 r. do 06.04.2018 r. - w wymiarze pojedynczym.

Sąd Apelacyjny podaje nadto, że jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w okresie kiedy odwołujący pracował na stanowisku specjalisty technicznego tj. od 01.01.2007r. do 31.03.2009 r. na oddziale (...) Wydział (...) do obowiązków odwołującego należał nadzór nad urządzeniami elektrycznymi znajdującymi się w (...) na maszynach podstawowych i innych urządzeniach na odkrywkach. Ponadto kontrolowane były stacje transformatorowe, odczytywanie pomiarów na stacjach rozliczeniowych z (...) i rejestracja poboru mocy i zużywanej energii elektrycznej przez zakład, czuwanie nad prawidłowością działania układów pomiaru energii.

Zdaniem Sądu w toku postępowania w niniejszej sprawie odwołujący wykazał w sposób nie budzący wątpliwości, że w spornym okresie (tj. od 01.01.2007 r. do 31.12.2009 r.) wykonywał te same czynności co obecnie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych do okresów pracy górniczej zaliczył odwołującemu okres zatrudnienia od 01.04.2009 r. do 04.11.2012 r. i od 19.11.2012 r. do 06.04.2018 r. w wymiarze pojedynczym. W ww. okresie odwołujący wykonywał te same czynności co w okresie od 01.01.2007 r. do 31.12.2009 r., a zatem praca w spornym okresie winna być również uznana za pracę górniczą – w wymiarze pojedynczym. Odwołujący codziennie był na odkrywce. Fakt wykonywania pracy przez odwołującego na odkrywce potwierdziły zeznania świadków. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne. Są one bowiem logiczne, zgodne i spójne. Korespondują z zeznaniami odwołującego, a także dokumentacją pracowniczą odwołującego. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, na karty stanowiska pracy (k. 43,47,55) znajdujące się w aktach osobowych odwołującego i dotyczące zatrudnienia odwołującego w 2007, 2008 oraz 2009 r., z kart tych wynika, że odwołujący wykonywał zarówno na stanowisku starszego specjalisty technicznego jak i inspektora nadzoru te same prace, albowiem karty pracy są identycznej treści. Przypomnieć należy również, że organ rentowy uznał odwołującemu za pracę górniczą w wymiarze pojedynczym zatrudnienie od 01.04.2009 r., kiedy to odwołujący pracował na stanowisku inspektora nadzoru.

Nadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że na odkrywce odwołujący przebywał ponad 6 godzin dziennie. Odwołujący wykonywał też czynności związane z różnego rodzaju opracowaniami technicznymi, ale była to praca ściśle związana z procesem wydobywania na odkrywce, gdyż jego opracowania były niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania maszyn i urządzeń elektrycznych, na wszystkich odkrywkach pod względem elektroenergetycznym

tj. zużycia energii, zagrożeń z tym związanych, a także poprawy tj. zmniejszenia zużycia energii. Sąd Apelacyjny podkreśla nadto, że nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia organu rentowego w zakresie, w którym wskazywał, że praca odwołującego w spornym okresie nie była związana z podstawową działalnością kopalni węgla brunatnego. W niniejszym postępowaniu odwołujący wykazał, że wszystkie czynności pracownicze przez niego wykonywane w tym również te wykonywane w biurze (tj. podczas sporządzania analiz) były nierozdzielnie związane z procesem wydobywczym kopalni węgla brunatnego.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że praca odwołującego w okresie od 01.01.2007 r. do 31.12.2009 r. była pracą górniczą w wymiarze pojedynczym. Zresztą organ rentowy uznał odwołującemu za pracę górniczą w wymiarze pojedynczym zatrudnienie od 01.04.2009 r., kiedy to odwołujący pracował na stanowisku inspektora nadzoru. Karty pracy odwołującego za lata 2007-2009 r. są identycznej treści, wynika z nich bowiem że zarówno na stanowisku starszego specjalisty technicznego jak i na stanowisku inspektora nadzoru wykonywał tożsame czynności.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wiąże ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby strona skarżąca wykazała uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktu (wyrok Sądu Najwyższego z 10.06.1999 r., II UKN 685/98 Legalis). Apelacja pozwanego nie zawiera żadnych merytorycznych argumentów ograniczając się do polemiki z ustaleniami Sądu.

Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko Sądu I instancji w zakresie ustalonego stanu faktycznego. Tym samym, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa. Wbrew twierdzeniom apelacji, przedmiotowe rozstrzygnięcie nie zostało wydane z naruszeniem prawa procesowego, ani prawa materialnego, skutkującym koniecznością zmiany, czy uchylenia zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe po uwzględnieniu okresu pracy górniczej uznanej przez pozwanego organ rentowy - 8 lat 10 miesięcy i 9 dni oraz ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie i uznania jako pracy górniczej pojedynczej pracy odwołującego w okresach od 01.07.1989 r. do 25.09.1989r., od 01.08.1992 r. do 31.12.1994 r., od 01.01.1995 r. do 31.12.2006 r. na stanowisku elektromontera, samodzielnego elektromontera, od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r. na stanowisku starszego specjalisty technicznego, należało stwierdzić, że odwołujący legitymuje się ponad 25 letnim stażem pracy górniczej (tj. 25 lat 5 miesięcy i 5 dni).

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając powyższe na względzie, tytułem zwrotu kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) zasądzono od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł – punkt 2 sentencji wyroku.

Renata Pohl Dorota Goss-Kokot Marta Sawińska